

NACHYLAĆ SIĘ (14) *vb impf i pf*

impf (13), *pf* (1) *Leop.*

sie (9), *się* (5).

Oba a jasne.

inf nachylać się (3). ◇ *fut 3 sg m* będzie się nachylł (1). ◇ *praet 3 sg m* nachylł się (2). *f* nachylała się (1). ◇ *con 1 sg m* bych się nachylł (1). ◇ *3 sg f* by się nachylała (2). ◇ *imp 2 sg* nachylaj się (1). ◇ *part praes act* nachylając się (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w.

1. Zmieniać położenie, w szczególności zginać się ku dołowi, zwracać się w kierunku czego; *humiliare se* *PołAnt*; *incurvare se* *Vulg*; (*ac-*, *in-*, *pro*)*clinare (se)*, *appronare se*, *conquiniscere*, *incumbere*, *ocquiniscere* *Cn* (12) : Ale gdy się wilk nachylał/ Izby mu tarn z nogi wyrwał: Ośieł go w zęby vderzył *BierEz* L2v; á to trzeba pilności aby członki czo na prosciey leżałyby fzija fie nienachylała *FalZioł* V 35v, V 21a; żoná Fineefowá/ chodziłá brzemienna/ y blińka porożenia: Thá vlyłfawłfy że wziętá iest Archá Boża/ [...] nachylłá fie y porożiłá [*incurvavit se et peperit*]. *Leop* 1.Reg 4/19; *BudBib Is* 2/9.

nachylać się nad co (1): gdy fie człowiek ktori nie ma na brwiach włofow będzie nachylał nad on dym/ wyrałtaią włofy. *FalZioł* V 77v.

W przeni (5) :

nachylać się od czego = *odwracać się od czego* (1): áby áni zá dáry/ áni zá żadnemi vpominki/ áni zá żadnym dutkowánim mył fie włpaniła nie vnošilá áni nie nachylłá od przyštoynego. *RejZwierc* 147.

Zwroty: »[komu] się ku myciu nachylać« = *pozwaląc poniżać siebie* (1): Słyłzelifcie ná coć mie námawał/ Abych w kącich niepoczeńnych stawał Káždemu fie ku myciu nachylał *BielKom* F4v.

»nachylać się ku sobie« = *zbliżać się do siebie* (1): dwie Lineae łą aequidistantes między sobą/ to iest/ iednáko od siebie idą/ nie nachylájąc fye ku sobie/ áni fye odchylájąc iedná od drugiéy *GrzepGeom* F4v.

»nie nachylając się na żadną (a. ani na tę ani na onę) stronę« = *pewnie, mocno* (2): łodká kołcyoła połpolitego/ záwłse myędzy nimi yáko inter Scyllam et Charibdim wypływałá/ nyenáchylájąc fye áni ná tę áni ná onę łronę. *KromRozm I* M4v; *GrzegRóżn* G.

Przeni: *Upokarzać się, zniżać się [do czego]* (1) : w innych kráinách nie iest rzecz bárzo rzadka zacnym łtanom do tákowych vczynności fie nachylł *WysKaz* 42.

2. *Sklaniać się* (2) :

nachylać się do czego (1): Przed łtem lat naznáczniey poczęłá fie nachylł do inych krolełtwu przeciwnych rządow tá Rzeczpołpolita Polłka. *SkarKazSej* 691b.

nachylać się za czym [= według czego] (1): iuż fie nie nachylay/ iuż fie nie vnoš zá mnímánim ludzkim/ iedno ták wierz/ iż to iedyne łwięthe Bołtwo/ [...] iest/ y było od początku/ y będzie áż ná wieki. *RejPos* 150v.

Synonimy: 1. *nakłaniać się*; 2. *skłaniać się*.

Formacje współrdzenne cf **CHYLIĆ SIĘ**.

Cf **NACHYLAJĄCY SIĘ, NACHYLANIE**

